

GLOBALIZATION AND ECONOMIC-FINANCIAL CRIMINALITY

Alina Andreia Leția, PhD, SPARL Leția&Perețianu

Abstract: In the present study, we wanted to highlight the evolution of globalization and its influences on economic and financial crime. We analyzed the evolution from its economic origin to its current stage – a political-ideological and legal phenomenon.

Keywords: globalization, economic an financial criminality, money laundry, multinationals.

Considerații generale. Globalizarea, definită ca un proces complex și dinamic de liberalizare, deschidere și integrare internațională a pietelor, a muncii, a bunurilor, a serviciilor, a capitalului și a tehnologiei, este un concept de sorginte economică care, mai târziu, a dobândit și conotații politico-ideologice și juridice.

Este un veritabil Ianus mitologic cu fațete contradictorii, pozitive (deschide o nouă eră de cooperare și transparență la nivel mondial, înlătură treptat marile inechități dintre state, națiuni și cetățeni, urmărește dezvoltarea bunăstării la nivel global) și negative (duce la pierderea controlului statului asupra avuției naționale, asupra bunurilor economice și asupra suveranității naționale, oferă unor grupuri elitiste, economice și politice, posibilități nelimitate de dezvoltare: piețe și resurse ieftine, dominație economică și politică și posibilități de câștig economic extrem de vaste).

Globalizarea este gândită ca un mijloc de eficiență economică sporită, de productivitate și de creștere economică prin intermediul revoluției tehnologice, informaționale și comunicaționale. Nu este mai puțin adevărat că ea poate să conducă și la fragmentarea economică a pietelor muncii și că îmbină elemente de dinamism și inovație, de progres economic cu crize economice și financiare, beneficii umane cu șocuri de adaptare pentru omul contemporan.

Ea nu trebuie, astfel, înțeleasă numai ca o sursă de beneficii, ci și ca o sursă de contradicții și crize economico-financiare, culturale, morale, juridice.

Piețele și companiile găsesc un teren propice în condițiile globalizării pentru a se extinde mult mai mult decât o fac guvernele, apelând, de multe ori, la mijloace ilegale.

Corporațiile și instituțiile financiare au adoptat cu entuziasm ideea globalizării transformând-o într-un credo național, aceasta devenind, astfel, dintr-o doctrină alternativă a dezvoltării, o ideologie oficială a elitei economice și politice a omenirii.¹

Procesul de mondializare se datorează creșterii schimburilor economice existând în opinia mai multor autori,² trei faze succesive ale procesului. Ultima fază se numește configurare globală și este marcată de extinderea sferei financiare. Sistemele juridice au devenit din ce în ce mai complexe, ceea ce însă nu împiedică încălcarea normelor, fiind nenumărate cazuri în care chiar puterea legiuitoare evită incriminarea infractunilor economice. Există totodată două legislații autonome egal aplicabile: legislația “onshore” și legislația “offshore”.

Globalizarea – factor favorizant al dezvoltării criminalității economico-financiare. Tragedia mondializării este reprezentată de creșterea criminalității internaționale. Statul pierzându-și astfel influența și cedând puterea sa altor actori “paraetatici”.³

¹ A se vedea **Z.Brzezinski**, *Dilemele globalizării*, Ed. Scripta, București, 2005, p. 65

² A se vedea **Charles-Albert Michalet**, *Qu’est que est la mondialisation*, Paris, p. 25-29

³ A se vedea **Joseph Laroche**, *Une multitude d’acteurs*, Alternatives économiques, H.S. nr 59/2004, p.17-19

Criminalitatea transnațională reprezintă o nouă formă de autoritarism capabilă să destabilizeze democrațiile.

Un ultim atac împotriva statului a fost dat de creșterea puterii private economice care dispune de o putere de decizie unilaterală similară pe plan material cu cea a puterii publice.⁴

Practic, criza economică este criza statului, lipsa sa de putere în fața criminalității organizate economice și financiare. Scăderea puterii statului îl transformă într-un stat care devine gardianul frontierelor naționale împotriva străinilor.

Criminalitatea transnațională se dezvoltă speculând faptul că la nivel mondial nu există o guvernare unitară, ci există mai multe guverne egale din punct de vedere al suveranității.

Ulterior căderii sistemului Bretton Woods în 1971, începe cea de-a treia faza a mondializării⁵. Căderea URSS în 1991 a determinat crearea pieței economice mondiale.

Fenomenul de dereglementare al activităților economice coroborat cu privatizările au determinat creșterea corupției și criminalității economico-financiare⁶.

Aflate în primele rânduri ale luptei contra criminalității economico-financiare, serviciile americane au identificat cauzele dezvoltării activităților infracționale: mondializarea schimburilor și deschiderea piețelor economice, precum și profunde modificări suferite de întreaga societate în ultimele trei decenii.

Strategia europeană de securitate adoptată în decembrie 2003 de Consiliul European, a subliniat la rândul său pericolul acestor noi amenințări. Mondializarea infracțională presupune o multitudine de activități ilicite.

Dinamica activităților ilicite se înscrie în logica pieței și a mondializării profitând de oportunitățile de dezvoltare astfel încât frontierele între zona economică legală, zona gri (a corupției și evaziunii fiscale) și zona neagră (a criminalității transnaționale), este foarte greu de controlat.

Departate de a fi o perversiune a capitalismului, traficul de stupefiante și spălarea banilor pot apărea ca o prelungire a unui regim liberal, referitor la maximizarea profiturilor, mai ales în contextul mondializării schimburilor. Ordinea mafiotă care s-a instaurat în ceea ce privește producția narcoticelor deține toate atribuțiile unui stat de drept invers: exercită o putere de coerciție asupra unei populații sau a unui teritoriu cu singurul scop de a monopoliza profitul obținut dintr-una sau mai multe activități și de a elimina concurența. Legea sa este aceea a amenințării și a violenței, iar legitimitatea sa se reduce la obținerea profiturilor. Puterea sa de atracție este proporțională cu dezintegrarea socio-culturală.

Societățile multinaționale – subiect al criminalității economico-financiare. Globalizarea este derminată de corporațiile multinaționale⁷ care deplasează tehnologia și capitalul către piețe favorabile lor, ceea ce are drept consecință dezinteresul față de un obiectiv al globalizării, și anume față de dezvoltarea economică echitabilă a tuturor statelor lumii.

Piețele sunt rodul activității industriale și financiare și se dezvoltă mult mai bine acolo unde guvernele pot interveni, și, implicit, le pot controla cât mai puțin în activitatea lor.⁸

În opinia noastră, companiile, prin intermediul globalizării, și-au abandonat definitiv identitatea națională și au căpătat o libertate nelimitată de a face comerț, de a capitaliza, de a

⁴ A se vedea **Mireille Delmas-Marie**, *Les forces imaginantes du droit. Le relatif et l'universelle*, Paris, Seuil 2006, p.107

⁵ A se vedea **Michalet Charles-Albert**, p. 95-127

⁶ A se vedea www.iie.com/publications/papers

⁷ A se vedea

Ghidul OCDE pentru întreprinderile multinaționale, Ediția 2011, disponibil la adresa <http://www.oecd.org/daf/internationalinvestment/guidelinesformultinationalenterprises/48004323.pdf>

⁸ A se vedea **G. de la Dehesa**, *Învingători și învinși în globalizare*, Ed Historia, București, 2007, p.114

investi în statul pe care și-l aleg. Aceasta având la bază faptul că, în economia actuală, marile corporații transnaționale au devenit agenții principali ai globalizării.

Globalizarea produce o serie de asimetrii între integrarea și mondializarea piețelor financiare (mondializarea piețelor financiare s-a dezvoltat mult mai rapid decât comerțul și serviciile).

De asemenea, a determinat apariția unor inechități în plan economic între state sau le-a adâncit pe cele existente.

Pentru o mare parte a elitei economice și politice din Statele Unite ale Americii (SUA) globalizarea este, nu numai o realitate palpabilă, ci și o normă de viață obligatorie a prosperității lumii, fiind gândită ca un program pragmatic de acțiune al SUA în lume. Astfel, ideologia americană prezintă globalizarea ca fiind o formulă exclusiv pozitivă și inevitabilă de dezvoltare a lumii contemporane.

Statele Unite ale Americii reprezintă locul unde numeroase societăți multinaționale își au sediul social (ExxonMobil, Coca-Cola, De Beers), societăți care de-a lungul timpului au fost obligate la plata mai multor miliarde de dolari pentru că au ignorat sau chiar încurajat încălcarea drepturilor omului, drepturilor politice, economice sau sociale.

Shell Oil Company, Dow Chemical Company, Occidental Chemical Corporation, Standard Fluid Company, Done Full Company, Chiquita Brands sunt tot atâtea societăți care au fost date în judecată pentru că au utilizat la întreprinderile din Costa Rica, Conduras și Nicaragua un pesticid care a provocat sterilitatea câtorva mii de lucrători.

În opinia noastră, globalizarea a favorizat o extindere fără precedent în sensul în care societățile multinaționale au devenit principalii operatori ai comerțului mondial.

Economiei internaționale care cuprindea și o dimensiune politică și diplomatică i s-a substituit o economie multinațională bazată în principal pe dimensiunea financiară.

Economia multinațională și globală se impune progresiv peste tot.

Societățile multinaționale urmăresc maximizarea profitului cu orice risc, iar țările gazdă se află, de cele mai multe ori, în situația de a nu face față unui asemenea comportament agresiv și, de ce nu, aflat la limita legalității.

Data fiind puterea excesivă și sfera de acțiune globală a întreprinderilor, guvernele gazdă sunt limitate în ceea ce privește măsurile pe care le pot lua referitor la comportamentele acestora, acesta fiind totodată și motivul pentru care este nevoie de o amplă cooperare între guverne pentru a controla și sancționa practicile deviate ale acestor companii.⁹

Multiple domenii ca mediu, sănătatea, securitate socială, politica socială și protecția cetățeanului, scapă de sub controlul statelor și guvernelor naționale, deși se încearcă integrarea lor în acorduri și regimuri internaționale.

Numărul mare al societăților multinaționale afectează domeniul economic, dar și pe cel juridic care are ca obiectiv identificarea și sancționarea infracțiunilor de afaceri săvârșite de aceste societăți multinaționale.

În realizarea acestui obiectiv trebuie subliniat controlul diferențial al ilegalităților, mobilitatea întreprinderilor internaționale, aspecte care le permit acestora să eludeze legea, alegând să-și desfășoare activitățile aflate la limita legii, „sancționabile” într-un stat, într-un alt stat unde acestea nu sunt sancționate.

Considerăm că această diferență de legislație reprezintă poarta legală către ilegalități conferită societăților multinaționale, aducând grave prejudicii concurenței loiale, bugetelor naționale și bugetului Uniunii Europene.

Comerțul mondial ar trebui să se efectueze în condiții care oferă egalitate între concurenți, atenuând contradicțiile între interesele lor private și interesul general.

⁹ A se vedea **H. Ward** „*The OECD Guidelines for Multinational Enterprises and nonadhering countries, opportunities and challenges of engagement*” disponibilă la adresa <http://www.oecd.org/investment/investmentfordevelopment/33807204.pdf>

Din perspectiva comerțului mondial ilegalitățile naționale nu au relevanță.

Davidson Budhoo, economist principal al FMI responsabil cu implementarea programelor de ajustare structurală din America Latină și Africa în anii 1980 arată, nu fără regret: „tot ce am întreprins începând cu anul 1983 s-a bazat pe noul nostru misionarism de a privatiza sudul sau de a-l lăsa să moară. În acest scop am creat în America Latină și Africa infamia economică a unui veritabil azil de boli mintale”.¹⁰

În ceea ce privește societățile multinaționale au relevanță ilegalitățile și diferența de regim juridic existente între un stat și altul, acesta fiind și motivul ascuns pentru care nu se dorește și, pe cale de consecință, nu se creează și semnează convenții bi și multilaterale care să aibă ca scop tocmai eliminarea acestor diferențe.

Liberalismul economic, acel „laissez faire, laissez passer”, după ce a suprimat frontierele comerțului și a favorizat autoreglementarea piețelor creând o distanță semnificativă între spațiul economic și teritoriul politic, ar trebui să antreneze necesitatea unei responsabilități internaționale a reprezentanților multinaționalelor.

Acesta este contextul în care este mai mult decât necesar să se realizeze un sistem de cooperare pentru depistarea și sancționarea faptelor de corupție.

Societățile americane, spre deosebire de cele europene, au adoptat o altă tactică în sensul în care nu consolidează contul filialelor străine la nivelul societății mamă, astfel încât tragerea la răspundere a reprezentanților legali ai societății nu este niciodată posibilă.

Pentru toate aceste motive, Friedman s-a văzut nevoit să petreacă o bună bucată de timp contemplând un paradox intelectual: în postura de urmaș al lui Adam Smith, el era absolut convins că oamenii sunt guvernați de interese proprii și că societatea funcționează la parametri optimi atunci când acestor interese le este permis să guverneze toate activitățile sociale, neașteptându-se la incapacitatea guvernelor de a face față efectelor criminale ale globalizării.¹¹

Corporațiile trebuie să fie libere să își vândă produsele oriunde în lume, iar guvernele nu trebuie să întreprindă nimic pentru a proteja industriile sau proprietatea locală.

Toate prețurile, incluzându-l pe cel al forței de muncă, trebuie să fie determinate de piață.¹²

Criminalitatea financiară este o “maladie congenitală a capitalismului financiar”¹³ determinată fiind de dorința omului de a obține profituri cât mai mari cu minimum de efort.

Conform unui studiu din 2007 al Control Risks Group¹⁴, 350 de societăți americane, germane, britanice și olandeze profită de slăbiciunea Convenției Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), implicându-se financiar în opere caritabile, în susținerea partidelor politice pentru a obține avantaje economice și pentru a lipsi de efecte convențiile de luptă împotriva corupției.

Dușmanul principal al luptei împotriva corupției este competiția economică, care devine și mai periculos în timp de criză.

Lupta împotriva spălării banilor, spre exemplu, este o producție esențială a unei concurențe fiscale reale.

Concurența fiscală neloială se manifestă prin transferul fondurilor spre paradisurile fiscale în detrimentul altor societăți care au un comportament responsabil și își îndeplinesc obligațiile fiscale față de stat.

¹⁰ A se vedea **N.Klein**, *Doctrina șocului. Nașterea capitalismului dezastrelor*, Ed. Vellant, București, 2008, p. 177

¹¹ A se vedea **N.Klein**, op. cit., p. 146

¹² Ibidem, p. 92

¹³ A se vedea **W. Bourdon**, *Face aux crimes du marche*, Ed. La Decouverte, Paris, 2010, p. 113

¹⁴ A se vedea www.controlrisks.com

Conform OCDE,¹⁵ transparența tranzacțiilor este cel mai bun mijloc de a preveni concurența neloială. Este nevoie să se asigure transabilitatea mișcărilor de fonduri la nivel micro și macroeconomic, dându-se totodată magistraților, polițiștilor judiciari, funcționarilor din administrațiile fiscale mijloacele tehnice necesare pentru depistarea și sancționarea faptelor de corupție.

Cadrul legislativ internațional necesar în contextul globalizării care facilitează investigarea și sancționarea criminalității economice. Cooperarea internațională în ceea ce privește infracțiunile economice, precum și schimbul de informații la nivel mondial, întemeiat pe convenții bi și multilaterale în materie fiscală, reprezintă o primă măsură de combatere a criminalității în acest domeniu¹⁶.

În opinia noastră, o altă măsură eficientă de combatere a criminalității constă în transparența și schimbul de informații pentru scopuri fiscale.

În octombrie 2012, 80 de țări și 10 organizații internaționale s-au întâlnit la a cincea întrunire a Forumului Global al OCDE în Africa de Sud, continuându-se astfel demersurile acestuia în ceea ce privește crearea cadrului de lucru în domeniul transparenței și al schimbului de informații.

De asemenea, Forumul Global urmărește să își dezvolte capacitatea de a supraveghea modul în care sunt aplicate standardele internaționale și schimbul efectiv de informații¹⁷.

În anul 2002 a fost creat modelul acordului ce urmează a fi utilizat în cazul schimbului de informații în materie fiscală.

Convenția fiscală a OCDE¹⁸ reglementează schimbul de informații cu privire la veniturile și la avera persoanelor.

Convenția privind Asistența Administrativă Reciprocă în Materie Fiscală a Consiliului Europei¹⁹ reglementează mai multe forme de cooperare: schimbul de informații relevante pentru evaluarea și colectarea impozitelor, creanțelor fiscale, urmărirea penală în fața unei autorități administrative sau inițierea urmăririi penale în fața unui organ judiciar, schimbul de informații la cerere (la cererea statului solicitant, statul solicitat furnizează statului solicitant oricare dintre informațiile de mai sus), schimbul automat de informații, schimbul spontan de informații (o parte, fără cerere prealabilă, comunică celeilalte părți informațiile pe care le-a aflat în următoarele împrejurări: există motive întemeiate privind iminența unor pierderi fiscale; o persoană impozabilă obține, inițial, o reducere sau o scutire de impozit pe teritoriul primei părți, care ar conduce la o creștere a impozitului sau o obligație de plată a impozitului în cealaltă parte; afacerile între o persoană supusă impozitării într-o parte și o persoană impozabilă într-o altă parte sunt administrate prin una sau mai multe țări, astfel încât această administrare poate avea ca rezultat o diminuare a impozitului, în oricare sau în ambele părți; o parte are motive întemeiate să presupună că poate apărea o diminuare a impozitului în urma unor transferuri artificiale ale profiturilor în cadrul unor grupuri de întreprinderi), controale fiscale simultane (un aranjament între două sau mai multe părți pentru a examina simultan, fiecare pe propriul său teritoriu, afacerile fiscale ale unei sau mai multor persoane în care au un interes comun sau conex, în vederea efectuării unui schimb de informații relevante astfel obținute).

¹⁵ A se vedea www.oecd.org

¹⁶ A se vedea *International Co-operation against tax crimes and others financial crimes. A catalogue of the main instruments*, Roma, 2012, disponibil la adresa <http://www.oecd.org/ctp/exchangeofinformation/50559531.pdf>

¹⁷ A se vedea

<http://www.oecd.org/tax/transparency/GF%20Cape%20Town%20Meeting%20Statement%20of%20Outcomes%203.pdf>

¹⁸ A se vedea <http://www.uhy-ro.com/ro/OECD>

¹⁹ A se vedea www.coe.int

Directiva Consiliului European 2011/16/EU privind cooperarea administrativă în domeniul taxării²⁰ stabilește regulile aplicabile de către statele membre ale Uniunii Europene în ceea ce privește impozitele directe și indirecte, astfel cum sunt reglementate de legislația europeană, schimbul de informații la cerere, controalele simultane.

Regulamentul Consiliului European 904/2010 stabilește reguli și proceduri privind cooperarea și schimbul de informații între autoritățile competente privind TVA, precum și combaterea fraudei în această materie²¹ (stabilirea corectă a TVA, monitorizarea plății sale, combaterea fraudei privind TVA).

Convenția de la Strasbourg asupra spălării banilor, depistării, sechestrului și confiscării bunurilor din infracțiuni din anul 1993²², ratificată de un număr de 48 de state, are ca scop îmbunătățirea cooperării internaționale și acordarea asistenței reciproce pentru luarea măsurilor prealabile, precum blocarea conturilor bancare, confiscarea bunurilor provenite din infracțiuni.

Convenția Consiliului European de la Varșovia asupra spălării banilor, depistării, sechestrului și confiscării bunurilor din infracțiuni și finanțarea terorismului, din anul 2008, ratificată de un număr de 22 de state, completează Convenția de la Strasbourg reglementând și problematica finanțării terorismului. Formele cooperării internaționale, din perspectiva Convenției, sunt următoarele: asistența la investigarea infracțiunilor, blocarea conturilor bancare, aplicarea măsurii confiscării și cooperarea între unitățile de inteligență financiară (FIU). Aceste unități cooperează între ele, inclusiv prin realizarea schimbului de informații, conform Ghidului de bune practici elaborat de Grupul Egmont. Se urmărește astfel îmbunătățirea cooperării între unitățile de inteligență financiară în scopul facilitării investigării și condamnării persoanelor suspecte de săvârșirea infracțiunii de spălare a banilor și a celor conexe.

Decizia-cadru a Consiliului European 2001/413/JAI din 28 mai 2001 de combatere a fraudei și a falsificării mijloacelor de plată, altele decât numerarul²³ are ca obiective calificarea drept infracțiuni a faptelor de fraudă și de falsificare care implică toate formele de mijloace de plată, altele decât numerarul și sancționarea lor uniformă la nivelul Uniunii Europene urmare a dimensiunii lor internaționale.

Această decizie trebuie pusă în aplicare împreună cu alte instrumente deja aprobate de Consiliu, precum Acțiunea comună 98/428/JHA privind crearea unei rețele judiciare europene²⁴, Acțiunea Comună 98/733/JHA privind incriminarea ca infracțiune a participării la o organizație criminală în statele membre ale Uniunii Europene²⁵, Acțiunea comună 98/699/JHA privind spălarea banilor, identificarea, urmărirea, înghețarea, urmărirea și confiscarea instrumentelor și produselor provenite din activități infracționale²⁶, precum și Decizia din 29 aprilie 1999 de extindere a mandatului Europol de combatere a falsificării banilor și a mijloacelor de plată²⁷.

Directiva 2005/60/EC privind utilizarea sistemului financiar în scopul spălării banilor și finanțării terorismului²⁸ creează baza legală pentru implementarea standardelor internaționale în domeniul spălării banilor și finanțării terorismului, solicitând totodată statelor să implementeze unitățile de inteligență financiară.

²⁰ Publicată în „Jurnalul oficial al Uniunii Europene” L 64/1 din 11 martie 2011

²¹ Publicat în „Jurnalul oficial al Uniunii Europene” L 268/1 din 12 octombrie 2010

²² Publicată în „Monitorul oficial al României”, partea I, nr. 353 din 28 mai 2002

²³ A se vedea <http://eur-lex.europa.eu>

²⁴ A se vedea <http://eur-lex.europa.eu>

²⁵ A se vedea <http://eur-lex.europa.eu>

²⁶ A se vedea <http://eur-lex.europa.eu>

²⁷ A se vedea <http://eur-lex.europa.eu>

²⁸ Publicat în „Jurnalul oficial al Uniunii Europene” L 309/15 din 25 noiembrie 2005

Aceste unități primesc, solicită și analizează informațiile cu privire la spălarea banilor și finanțarea terorismului.

Directiva încurajează crearea unei rețele a unităților de inteligență financiară pentru a facilita coordonarea activității lor și schimbul de informații, toate documentele în posesia cărora intră aceste entități urmând a fi utilizate exclusiv în scopul analizării și investigării unor infracțiuni.²⁹

Convenția europeană asupra asistenței reciproce în domeniul penal³⁰ stabilește reguli aplicabile pentru comisiile rogatorii, obținerea și comunicarea probelor în dosarele penale aflate în curs de cercetare. Formele de cooperare includ identificarea bunurilor, audierea martorilor, a experților, comunicarea și schimbul de informații cu privire la înregistrările judiciare.

Între statele din Commonwealth a fost creată, în anul 1986, schema Harare având ca obiectiv asistența reciprocă între guvernele statelor membre, în materie penală, precum și cooperarea între acestea sub forma urmăririi și confiscării bunurilor obținute sau folosite în savârșirea infracțiunilor, cererilor formulate de autoritatea competentă dintr-un stat către autoritatea competentă dintr-un alt stat pentru păstrarea datelor din computer (art.15 par.1), identificarea și localizarea persoanelor (art. 16), obținerea documentelor de către un stat dintr-un alt stat (art.17), audierea martorilor de autoritățile dintr-un stat în folosul altui stat (art.18), asistență reciprocă între state pentru obținerea altor probe (art. 20).

Aceleași forme de cooperare sunt reglementate și de Convenția Consiliului Europei privind asistența reciprocă în materie penală, între statele membre ale Uniunii Europene astfel cum a fost completată prin Protocolul din 2001.

Comunicarea diverselor documente procedurale, audierea martorilor, a experților prin intermediul video conferințelor, a telefonului, transferul în vederea efectuării investigațiilor a persoanelor aflate în custodie, livrările controlate, investigațiile sub acoperire, formarea echipelor mixte de investigatori, punerea la dispoziția unei autorități dintr-un stat a bunurilor obținute prin mijloace infracționale, de către autoritățile altui stat, interceptările telefonice (art.18), informațiile asupra conturilor și tranzacțiilor bancare reprezintă forme de cooperare.³¹

Decizia - cadru a Consiliului Europei 2006/960/JHA³² reglementează simplificarea schimbului de informații și date operative între autoritățile competente din statele membre ale Uniunii Europene. Actul normativ reglementează, de asemenea, măsurile de simplificare a schimburilor de informații și a inteligenței între autoritățile cu atribuții de implementare a legii din statele membre, în scopul finalizării investigațiilor penale.

Interpol urmărește să asigure cea mai largă asistență între toate autoritățile cu atribuții în domeniul penal și organele de poliție din diferite state, prin cooperarea sub forma schimbului de informații prin intermediul secretariatului general, formarea echipelor specializate și a diverselor forme de antrenament, crearea unor organisme specializate precum “Command & Coordination Center” (CCC) și Grupul Interpol al experților în domeniul corupției. Cea mai cunoscută inițiativă este UMBRA care a permis crearea unei platforme menite să asigure schimbul de informații de către organele anticorupție din diverse state prin realizarea unei baze de date care conține informații tehnice și strategice.

²⁹ A se vedea

<http://www.oecd.org/tax/transparency/GF%20Cape%20Town%20Meeting%20Statement%20of%20Outcome%203.pdf>

³⁰Ratificată prin Legea nr. 236/1998 publicată în „Monitorul oficial al României”, partea I, nr. 492 din 21 decembrie 1998

³¹A se vedea

<http://www.oecd.org/tax/transparency/GF%20Cape%20Town%20Meeting%20Statement%20of%20Outcome%203.pdf>

³² Publicat în „Jurnalul oficial al Uniunii Europene” L 386 din 29 decembrie 2006

La cererea unui stat membru, Interpolul poate pune la dispoziția poliției naționale echipe specializate alcătuite din experți, care să lucreze împreună cu investigatorii și procurorii prin asigurarea suportului tehnic necesar combaterii corupției.³³

Serviciile de inteligență au ca scop, în analizele efectuate, sprijinirea autorităților cu competențe în implementarea legislației, a organelor polițienești în gestionarea aspectelor incerte, furnizarea, în timp util, a informațiilor cu privire la potențiale amenințări, asigurarea suportului operațional prin analizarea diverselor infracțiuni.

Aceste servicii sunt de două tipuri – operaționale cu efecte imediate (arestări, aplicarea sechestrelor, distrugerea grupărilor criminale) și strategice cu efecte pe termen lung (presupun informarea autorităților de decizie și mai puțin conlucrarea cu investigatorii individuali) și implică alocarea resurselor în diferite sectoare de activitate conexe, în dezvoltarea tehnicilor de luptă împotriva criminalității.³⁴

Interpol a emis modelul de înțelegere privind cooperarea polițienească care este utilizat pentru crearea unor structuri operaționale în acest scop, care să faciliteze schimbul de informații, finalizarea misiunilor, participarea la investigații (ofițerii dintr-un stat pot pătrunde pe teritoriul altui stat pentru a asista la realizarea investigațiilor, cercetarea bunurilor, persoanelor, audieri, autopsii), utilizarea tehnicilor de investigare speciale (livrările controlate, supravegheri, operațiunile sub acoperire) și cooperarea în alte domenii tehnice (participarea ofițerilor din state diferite la formări profesionale având ca obiect metode de prevenire, depistare și sancționare a infracțiunilor, modalitățile de operare specifice anumitor infractori, obținerea probelor, echipamente și tehnici specifice – supravegherea electronică, livrările controlate, operațiunile sub acoperire).³⁵

Europol, creat prin Decizia Consiliului din 6 aprilie 2009³⁶, urmărește îmbunătățirea cooperării între autoritățile competente din state diferite prin participarea la investigații mixte, prin schimbul reciproc de informații în scopul prevenirii și combaterii crimei organizate și a terorismului, a altor infracțiuni care afectează două sau mai multe state.

Europol poate participa în cadrul echipelor mixte de investigare, poate asista la activitățile privind schimbul de informații, putând, de asemenea, să solicite statelor membre să inițieze, să conducă sau să coordoneze investigațiile în anumite cazuri, informând Eurojust în prealabil.

Pentru aceasta, a creat un sistem informațional accesibil unităților naționale, ofițerilor de legătură, personalului Europol care conține date referitoare la persoanele suspecte de săvârșirea unor infracțiuni sau la persoanele despre care se crede că vor comite anumite fapte penale.

Tratatul asiatic, Convenția Inter-Americană, precum și Protocolul sud african privind asistența legală reciprocă în materie penală, au ca scop punerea în aplicare a legislației necesare prevenirii, investigării și sancționării anumitor infracțiuni.

Concluzii. Trăim într-un context global în care, încă de la sfârșitul Razboiului Rece, economiei internaționale care cuprindea și o dimensiune politică și diplomatică i s-a substituit o economie multinațională bazată în principal pe dimensiunea financiară. Aceasta economie multinațională și globală se impune progresiv peste tot, cu aspectele sale pozitive și negative.

³³ Există trei tipuri de echipe specializate “Incident Response Teams” (IRTs), “Interpol Major Events Support Teams” (IMEST), “Corruption Response Team”(CRT)

³⁴ A se vedea <http://www.oecd.org/tax/transparency/GF%20Cape%20Town%20Meeting%20Statement%20of%20Outcome%203.pdf>

³⁵ A se vedea <http://www.oecd.org/tax/transparency/GF%20Cape%20Town%20Meeting%20Statement%20of%20Outcomes%203.pdf>

³⁶ Publicat în „Jurnalul oficial al Uniunii Europene” L121/37 din 15 mai 2009

La final, ne întrebăm și noi, alături de alți autori, ce poate face dreptul față în față cu crimele și delicturile care însoțesc mondializarea economică?³⁷ Răspunsul la aceasta întrebare trebuie dat luând în considerare aspecte precum: beneficiile directe, imediate, obținute în urma delictului internațional, actorii principali ai globalizării, cooperarea internațională, crearea unor organisme care să conlucreze la nivel mondial pentru eradicarea criminalității economico-financiare.

Bibliografie:**Monografii:**

- Ch.-Al. Michalet, *Mondilisation, la grande rupture*, Ed. La Decouverte, Paris
- G. de la Dehesa, *Învingători și învinși în globalizare*, Ed Historia, București, 2007
- H. Ward „The OECD Guidelines for Multinational Enterprises and nonadhering countries, opportunities and challenges of engagement” disponibilă la adresa <http://www.oecd.org/investment/investmentfordevelopment/33807204.pdf>
- International Co-operation against tax crimes and others financial crimes. A catalogue of the main instruments, Roma, 2012, disponibil la adresa <http://www.oecd.org/ctp/exchangeofinformation/50559531.pdf>
- Joseph Laroche, *Une multitude d’acteurs*, Alternatives économiques, H.S. nr 59/2004
- Les forces imaginantes du droit. Le relatif et l’universelle, Paris, Seuil 2006
- N.Klein, *Doctrina șocului. Nașterea capitalismului dezastrelor*, Ed. Vellant, București, 2008
- W. Bourdon, *Face aux crimes du marche*, Ed. La Decouverte, Paris
- Z.Brzezinski, *Dilemele globalizării*, Ed. Scripta, București, 2005

³⁷ A se vedea **Willian Bourdon**, *Face aux crimes du marche*, Ed. La Decouverte, Paris, 2010, p. 1